

Utbildningsinspektion i Triangelns skola Grundskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av Triangelskolan

Triangelskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	23
Skolbarnsomsorg	62
Grundskola	227

Utbildningen vid skolan omfattar grundskola och förskoleklass. I anslutning till skolan finns fritidshem. Dessutom ingår tre förskolor i rektorsområdet.

Skolans pedagogiska personal är indelad i fyra arbetslag, F-3, 4-6 samt två arbetslag för årskurserna 7-9. Fördelningen mellan kvinnor män är jämn.

Triangelskolan ligger i centrala Kiruna. Flertalet elever har kort skolväg. 22 elever åker skolskjuts. Av dessa går sju elever i årskurs 9 och en elev i förskoleklass.

Pågående inflyttning mot stadens centrum medför att nya elever tillkommer emellanåt, även under terminerna. Elevantalet upplevs som alltför stort i de trånga lokalerna.

Skolans huvudbyggnad är från år 1962. Skolan användes ursprungligen för årskurserna 1-6 och är därför trångbodd. En tillbyggnad har gjorts år 2001 för att få lärararbetsplatser. Skolan har arbetat för att på olika sätt ta tillvara de utrymmen som finns. Viss idrottsverksamhet finns i lokaler långt från huvudbyggnaden. Skolan är inte anpassad för elever med rörelsehinder. Förskoleklassen och skolbarnsomsorgen använder det tidigare tillagningsköket som klassrum.

Genomförandet av inspektionen i Triangelskolan

Skolverket sände den 30 april 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Triangelskolan har bestått av experterna Britta Olsson och Gunhild Larsson. Besök i Triangelskolan genomfördes den 29 september – 1 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Triangelskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Triangelsskolan genomfördes gruppintervjuer med personal, elever samt föräldrar. Därtill intervjuades specialläraren och rektorn, den senare både enskilt och tillsammans med ledningsteamet. Lektioner besöktes och inspektörerna deltog i en personalkonferens. Under besöket fördes också spontana samtal med personal och elever.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Av Kiruna kommuns skolplan framgår, under rubriken ”Demokrati och inflytande”, att arbetet med att stärka värdegrunden och demokratin är ett prioriterat område för all personal.

Den samlade bilden från inspektionen av Triangelsskolan är en trygg skola med god stämning mellan elever och personal. Redan vid inledningen av besöket hälsade och samtalade eleverna med inspektörerna på ett glatt och trevligt sätt. Kränkande handlingar är ovanliga på skolan. Vid inspektionen framkommer dock att några elever har upplevt enstaka otrevliga händelser. Det har också inträffat incidenter när elever från andra skolor kommit och uppträtt hotfullt. Elever beskriver att personalen reagerat direkt när kränkningar uppstår. På skolan finns utbildade kamratstödjare som i sin tur har en vuxen som samtalspartner.

Trots att skolan är trång är ordningen god och någon skadegörelse förekommer inte. Både lärare och elever framhåller att det är en lagom stor skola där det är roligt att jobba och bra att vara elev.

Arbetslagen med ansvar för förskoleklass och årskurserna 1-6 genomför ett tema, Riddarskolan, i samarbete med svenska kyrkan. Två av arbetslagen arbetar med ”Ökad trygghet i skolmiljön” respektive ”kulturell förståelse” som även innefattar arbete mot främlingsfientlighet. I kvalitetsredovisningen beskrivs att de lokala folkgrupperna har fått högre status och att skolan uppmärksammar främlingsfientliga uttalanden. Vid samtal framkommer att eleverna reagerar när någon utsätts för kränkande behandling.

Vid inspektionen visas exempel på att eleverna är delaktiga och påverkar olika delar av verksamheten, till exempel genom elevråd och kostråd. På skolan finns ett skoloråd, ”Triangelrådet”, med representanter från både föräldrar och elever.

Varken denna verksamhet eller elevrådsverksamheten har kommit igång vid inspektionsbesöket.

Eleverna anser att de kan argumentera för sina åsikter och uttrycker vikten av att vara delaktig och kunna påverka. Möjligheten att påverka den pedagogiska verksamheten varierar beroende på vilken lärare som ansvarar för undervisningen.

Vid inspektionen framkommer att otillåten frånvaro sällan förekommer på Triangelskolan. Enstaka fall av långtidsfrånvaro leder till stor aktivitet från skolans sida. Även externa stödfunktioner kopplas in. Däremot förekommer sena ankomster på Triangelskolan. Detta arbetar skolan för att stävja.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Triangelskolan uppnår goda resultat i arbetet med normer och värden.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Andelen elever vid Triangelskolan som nått målen i alla ämnen under år 2003 var 75 procent (andelen för Kiruna kommun var 75,6 och för riket 74,8 procent). Andelen behöriga till nationella program på gymnasieskolan våren 2003 var 89,3 procent (andelen för Kiruna kommun var 85,8 och för riket 89,3 procent). Det genomsnittliga meritvärdet för Triangelskolan var 209,6 (för Kiruna kommun 202,1 och för riket 205,4).

Andelen pojkar som nått målen i alla ämnen år 2003 var 55,6 procent och andelen flickor var 86,7 procent. För pojkarnas del låg det genomsnittliga meritvärdet för år 2003 på 168,9 och flickornas meritvärde var 235,3.

Betygsskillnaderna mellan flickor och pojkar är störst i ämnena slöjd, musik, bild, hemkunskap, matematik och svenska där skillnaden i andel elever som har fått de högsta betygen är mellan 54 och 31 procent till flickornas fördel. Endast i kemi har pojkarna större andel av de högre betygen (8 procent). Mest jämt är de högre betygen fördelade mellan pojkar och flickor i idrott och hälsa samt slöjd.

Betygsstatistiken från våren 2004 visar att 80,8 procent av Triangelskolans elever nått målen i alla ämnen och att 84,6 procent var behöriga till gymnasieskolans nationella program. Alla flickorna hade fullständiga betyg.

Vid samtal med elever framkommer att det är relativt ovanligt att eleverna känner till målen för utbildningen eller vilka mål som skall uppnås för de olika betygen. Mål har eleverna över huvudtaget inte informerats om före årskurs 7. Resultat på nationella prov i årskurs fem och årskurs nio är de enda resultatmått som förutom betygen redovisats vid inspektionen. Någon tydlig kännedom avseende mål att uppnå för årskurs 5 framkommer inte vid inspektionen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Triangelsskolan når godtagbara resultat avseende elevernas kunskaper.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sitt arbete med att följa de yngre elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Vidare bör skolan analysera skillnaderna i betygsresultat mellan pojkar och flickor och förbättra resultaten i första hand för pojkarna.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Triangelsskolan finns klassråd, elevråd och skolrådet ”Triangelrådet”, för eleverna i årskurserna 4-9. Varken elevråden eller Triangelrådet har haft något möte vid tiden för inspektionen. Det finns utsedda lärare som skall stödja eleverna i deras elevrådsarbete. På skolan finns dessutom ett kostråd som diskuterar frågor som rör maten och matsedeln. Triangelsskolan har elevskyddsombud.

Rektorn anser att elevrådet är en viktig kanal rent formellt för att fånga upp frågor från klassråden, men uttrycker också att det finns en möjlighet att behandla spontana önskemål.

De yngre eleverna har regelbundna klassråd. Enstaka klasser har en fast tid på schemat för klassråd. För de äldre eleverna varierar antalet tillfällen som klassråd genomförs.

Skolan har en handlingsplan mot mobbning, som även innefattar annan kränkande behandling. Handlingsplanen tar inte upp hur skolan hanterar kränkningar mellan elever och lärare.

Årskurserna 5-9 har kamratstödjare som fått utbildning. Deras arbete stöds av en lärare och en fritidsledare på skolan. På de månadsvisa mötena följer gruppen upp vad kamratstödjarna sett, exempelvis om det varit oroligt på skolan eller om de sett elever som är ensamma. Kamratstödjarna uppger att de inte haft så många situationer där de behövt ingripa. Av intervjuerna framkommer att föräldrarna uppskattar skolans förebyggande arbete mot mobbning.

Skolan har gemensamma trivselregler som funnits länge men som reviderats tillsammans med elevrådet. Vid inspektionen framkommer att reglerna efterlevs.

Elever har haft inflytande över den fysiska miljön. De har exempelvis valt gardiner och färger samt gjort ett ”högstadietrum” i entréhallen. Det finns elever som säger att de får vara med och planera varje vecka. Det finns också elever som inte får vara med och bestämma någonting alls. Elevrådet har möjligheter att delta i föräldramöten. En fråga som elevrådet arbetat med är att förbättra

elevtoaletterna. Även föräldrarna uttrycker sig negativt om elevtoaletterna och duscharna i idrottshallen.

Skolsköterskan arbetar måndagar och onsdagar på Triangelskolan. Förutom de rena hälsofrågorna medverkar skolsköterskan vid undervisning i samlevnadsfrågor.

På skolan förekommer en del hälsofrämjande uteaktiviteter av olika slag, exempelvis snöpuckelpist och liknande aktiviteter. Det finns en "skolgårdsgrupp" som består av föräldrar och personal som arbetar för att få "en skolgård som inspirerar till motion/rörelse men också till trevlig samvaro". Skolan har en assistent som promenerar med elever som inte deltar i idrottslektionerna. Som ett resultat har frånvaron minskat.

För att kompensera de trånga lokalerna tas möjligheten till uteaktiviteter tillvara. Detta gäller särskilt för förskoleklassen och fritidsverksamheten men även de äldre eleverna använder flitigt den isbana som finns i anslutning till skolan. Skolan har både skidor och skridskor till utlåning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet i de flesta avseenden är av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer dock att Triangelskolan behöver förbättra arbetet med elevernas inflytande och delaktighet i planeringen av skolarbetet.

Vidare bör skolan förbättra sitt handlingsprogram mot kränkande behandling så att det beskriver skolans arbete avseende kränkningar mellan vuxen och elev.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Personalen vid Triangelskolan är organiserad i arbetslag. Arbetslaget för förskoleklass till och med årskurs 3 består av 10 lärare och arbetslaget för årskurserna 4-6 består av 8 lärare. Personalen för årskurserna 7-9 är uppdelade i två arbetslag med 3 respektive 4 lärare. Arbetslagen arbetar relativt självständigt. De lägger scheman samt har ansvar för de övergripande kunskapsområdena enligt läroplanen.

Kiruna kommuns skolplan slår fast att de lärandesituationer som organiseras inom skolan måste bygga på helhetssyn. Det finns inga rutiner för hur helheten skall prägla samarbetet mellan olika lärare, arbetslag och de olika skolformerna. Skolan har överlämnandeträffar från årskurs 3 till 4 och från årskurs 6 till 7. Då fokuseras på elevernas svårigheter i svenska, engelska och matematik samt eventuella sociala problem.

Rektorn vill få till stånd mer samverkan mellan arbetslagen för att på så sätt få en större förståelse mellan klasser och årskurser. Både personal och elever efterlyser mera samverkan och helhet i vardagsarbetet. Vid samtal med personalen framkommer att pedagogiska diskussioner saknas.

Skolan har en speciallärare på heltid som för närvarande har ungefär 20 elever som kontinuerligt kommer för att få hjälp och stöd. Skolan har skrivna rutiner för hur skolan identifierar vilka elever som är i behov av särskilt stöd samt hur arbetet organiseras för dessa elever.

I Kiruna kommuns skolplan står att ett forskande förhållningssätt, ett problem-baserat lärande och projektmetodik ger barn och studerande viktiga färdigheter, som leder till kunskap. Detta omsätts på Triangelskolan till att varje elev från och med årskurs 7 varje termin gör ett eget individuellt projektarbete.

Samtliga intervjuade uppger att utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår. Upplägget och genomförandet varierar beroende på vilken lärare som håller i samtalen. Gemensamt är att elever, och oftast även föräldrar, har möjligheter till förberedelser inför samtalen. Ibland skrivs kontrakt under samtalen som sedan följs upp. Föräldrarna anser att samtalen kommer alltför sent på terminerna. Eleverna anser att utvecklingssamtalen är meningsfulla även om de uttrycker att fokus ibland är på sådant som sådant som eleverna varit sämre på. I samtliga skolor i Kiruna kommun skall alla elever ha individuella utvecklingsplaner. Detta arbete har just påbörjats på Triangelskolan.

Skolan har ett ”miniteam” som består av speciallärare, skolsköterska och rektor. Teamet har överblicken över samtliga elever med särskilda behov. Fördelningen av extra lärarresurser grundar sig på miniteamets bedömning. De nationella provens resultat leder till särskilda satsningar.

Rektorn deltar vid elevvårdskonferenser. Efter elevvårdskonferensen upprättas åtgärdsprogram. Specialläraren skriver ett utkast som därefter kan justeras av klassläraren. Förslaget presenteras för föräldrarna vid ett samtal där eleven oftast är med.

Om åtgärderna kräver extra resurser kopplas kommunens centrala stödteam in. Skolan försöker organisera arbetet så att eleven får mesta möjliga stöd av en lärare, antingen genom grupp/halvklassundervisning eller genom att ytterligare en vuxen, resurslärare eller assistent, arbetar i klassrummet.

Samstämmighet mellan nationella prov och slutbetyg är relativt god. Skillnaden är störst i ämnet svenska. Rektorn har ingen klar bild över huruvida det förekommer någon analys av betygsresultaten. Vid inspektionen framkommer att det inte finns någon tydlig samverkan mellan skolorna för att säkerställa likvärdighet när det gäller bedömning av elevers lärande och betygsättning. Vidare framkommer att det finns elever som tycker att betygsättningen inte är rättvis. Eleverna anser att det i stor utsträckning är proven som ligger till grund för betygsättningen. Elevernas prov betygsätts från år sju.

På Triangelskolan har eleverna praktisk arbetslivsorientering en dag per läsår i årskurs 3 till 6. De har en vecka i årskurs 7, två veckor i årskurs 8 och en vecka i årskurs 9.

Utvecklingsprojekt som pågår på skolan är "IT-internationella kontakter", "Tema Överlevnad" samt "Samarbete skola-näringsliv" som alla har den övergripande målsättningen att motivera elever till språkstudier. Det sistnämnda projektet genomförs i samverkan mellan lokala turistföretag och ämnena idrott och hälsa, textilslöjd samt alla språkämnerna. I anslutning till övningar producerades DVD- och VHS-filmer av eleverna. Dessa försågs sedan med av eleverna intalade texter på svenska, engelska och tyska.

Triangelns skolan satsar på att eleverna skall lära sig genom praktiska situationer, till exempel vid överlevnadskurser, där både samarbete och andra färdigheter övas och provas.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten vid Triangelns skolan i de flesta avseenden är av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer dock att arbetet med bedömning och betygssättning bör förbättras.

Vidare bör skolan förbättra samverkan mellan olika lärare.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rektorn på Triangelns skolan har haft tjänsten sedan år 1999. Utöver tjänsten som rektor finns en ledningsresurs på halvtid. I den delen ingår både system- och inköpsansvar samt kontakt med förskolorna.

I rektorns ledningsdeklaration beskrivs trygghet som den grund som lärandet måste vila på. Rektorn vill verka för ett gemensamt förhållningssätt när det gäller demokrati, inlärning och synen på kunskap. Det vill rektorn uppnå genom en regelbunden och nära kontakt med personalen.

Mycket av skolans organisatoriska och övergripande pedagogiska arbete är delegerat till arbetslagen. Personalen uppfattar rektorn som en bra ledare som håller sig informerad om verksamheten. Både föräldrar och elever vet vem rektorn är.

Kvalitetsarbetet fungerar så att varje arbetslag beslutar om vad de skall utveckla ur de sektorer som skolplanen omfattar och därefter bestämmer de hur de skall arbeta. En personalkonferens i månaden är avsatt för kvalitetsarbete för att få fram dels rutiner kring kvalitetsarbetet och dels möjligheter att reflektera tillsammans. Detta har, enligt rektorn, lett till en förändrad inställning till att genom dokumentation, uppföljning, utvärdering och reflektion synliggöra arbetet. Rektorn strävar mot att kvalitetsarbetet inte längre behöver drivas av skolled-

ningen. Inspektionen visar att det är oklart om kvalitetsarbetet fångar upp brister och utvecklingsbehov i verksamheten.

Skolan har ingen arbetsplan. Den ersätts av kvalitetsredovisningen enligt direktiv från förvaltningen. Varken övrig personal eller representanter för elever och föräldrar har varit med i kvalitetsredovisningsarbetet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Triangelskolans styrning och ledning i de flesta avseenden är av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet bör förbättras så att även elever och föräldrar blir delaktiga. Skolan kan särskilt utveckla sina metoder för att följa upp och utvärdera verksamheten samt olika sätt att analysera resultaten. Vidare bör skolan tydliggöra skillnaden mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning samt dessa dokumenters syften och förhållande till varandra

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Föräldrar får information om skolans verksamhet genom utvecklingssamtal, lärares veckobrev, föräldramöten och genom skolkatalogen. Inför elevernas valsituationer får föräldrarna olika blanketter beroende på barnens ålder.

Skolan erbjuder språkval redan i årskurs 5. Då läser alla elever 1/3 av läsåret i vardera tyska och franska och därefter väljer elever ett av språken. Detta språkval håller eleverna sedan fast vid fram till årskurs 8. Då får eleverna möjligheter till att även välja ”berättande svenska”. Ungefär 30 procent av eleverna gör detta val.

Elevers val startar från årskurs 2. Eleverna gör i årskurs 6 och 7 två olika val, ett praktiskt/estetiskt på 60 minuter per vecka och ett teoretiskt på 45 minuter. Elever i årskurs 8 och 9 gör ett ”stödval” i svenska, engelska eller matematik samt ett ”fördjupningsval” i något praktiskt/estetiskt ämne, engelska eller ”forskning i Sv-no-so”. Vid inspektionen framkommer att varken elever eller personalen vet hur denna modell tagits fram. Vad eleverna kan välja beror ibland på tillgång på lärare och kompetens.

På Triangelskolan erbjuds modersmålsundervisning i samiska och finska. Tornedalsfinska (meänkieli) erbjuds inte. Modersmålsundervisningen i finska har inte startat vid inspektionstillfället på grund av att inte någon lärare funnits att tillgå. Föräldrarna väljer om modersmålsundervisningen skall ske inom eller

utanför ramen av ordinarie undervisningstiden. Alla elever som deltar i modersmålsundervisning går ifrån ordinarie undervisning. Triangelskolan ger också modersmålsundervisning i samiska för elever från andra förskoleklasser och grundskolor.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning vid Triangelskolan i ett flertal avseenden inte är acceptabel.

Inspektörerna bedömer att Triangelskolan inte anordnar modersmålsundervisningen som språkval, elevens val, skolans val eller utanför timplanebunden tid. Eleverna får i stället modersmålsundervisning under ordinarie undervisningstid i andra ämnen.

Vidare bör Triangelskolan förbättra samtliga elevers tillgång till modersmålsundervisning i tornedalsfinska (meänkieli).

Inspektörerna bedömer att eleverna på Triangelskolan inte erbjuds andra alternativ än franska och tyska som språkval förrän i årskurs 8, då svenska erbjuds.

Vidare bör skolan förbättra sin information om elevers rättigheter avseende modersmålsundervisningen och språkvalet.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På Triangelskolan arbetar 30 lärare. De flesta har pedagogisk utbildning men undervisar inte alltid i de ämnena de har utbildning för. Det finns två elevassistenter och två resurspersoner, en skolbibliotekarie och fem övrig personal. Fyra pedagoger/barnskötare arbetar inom skolbarnsomsorgen. Triangelskolan har en studie- och yrkesvägledare som arbetar på skolan vissa dagar. Under delar av veckan är en skolsköterska tillgänglig för eleverna. En fritidsledare på skolan är utbildad kurator.

Vid samtal med personalen framkommer att deras kompetensutveckling tidigare har varit väl tillgodosedd. På grund av stora sparbeting har de individuella önskemålen fått stå tillbaka för gemensamt anordnad fortbildning som av personalen inte alltid upplevs meningsfull. Det finns en lista över önskemål om kompetensutvecklings, som framförts av enskilda individer eller arbetslag.

Skolan har en datasal och en lärare har systemansvar. Det finns datorer i klassrummen. Eleverna säger att de används endast i vissa ämnen och de efterlyser även mer utbildning i datoranvändning. Inspektionen visar att läromedel och övriga material är tidsenliga. Skolan har ett skolbibliotek som ligger centralt i rasthallen.

Den gymnastiksal som finns på skolan är trång och därför används en idrotts-hall på promenadavstånd från skolan. Musiksalen upplevs som liten.

Då Triangelskolan ursprungligen var avsedd för både mindre och färre barn är en del klassrum så små att större klasser behöver delas av utrymmesskäl. Lokaler är ändå relativt väl anpassade för de elever som går där just nu.

Eleverna får kostnadsfria måltider under skoldagen och matsäck med sig om de har aktiviteter utanför skolan mer än en dag. Skolrestaurangerna håller hög standard och eleverna tycker att skolmaten är bra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Triangelskolan har goda förutsättningar att nå angivna mål i läroplan och kursplaner. De lokalmässiga förutsättningarna kan förbättras.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Triangelskolan övergripande är av god kvalitet. Stämningen bland elever och personal upplevs som mycket god. Det finns goda förutsättningar för att åtgärda och utveckla de områden som inspektionen lyfter fram.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- arbetet med att följa de yngre elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen,
- analysera skillnaderna i betygsresultat mellan pojkar och flickor och förbättra resultaten i första hand för pojkarna,
- elevernas inflytande och delaktighet i planeringen av skolarbetet,
- handlingsprogrammet mot kränkande behandling så att det beskriver skolans arbete avseende kränkningar mellan vuxen och elev,
- arbetet med bedömning och betygssättning,
- samverkan mellan olika lärare,
- kvalitetsarbetet så att även elever och föräldrar blir delaktiga,
- tydliggöra skillnaden mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning samt dessa dokumenters syften och förhållande till varandra,
- elevernas tillgång till modersmålsundervisning i tornedalsfinska (meänkieli) samt
- informationen om elevernas rättigheter avseende modersmålsundervisning och språkval.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Triangelskolan anordnar inte modersmålsundervisningen som språkval, elevens val, skolans val eller utanför timplanebunden tid vilket medför att eleverna får sin modersmålsundervisning under ordinarie undervisningstid i andra ämnen (2 kap. 9-14 §§ grundskoleförordningen).

- Eleverna på Triangelskolan erbjuds inte andra alternativ än franska och tyska som språkval förrän i årskurs 8, då endast svenska erbjuds (2 kap. 17 och 18 §§ grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-01-13

Umeå

Britta Olsson

Gunhild Larsson